



EU geeft het voorbeeld met ambitieuze maatregelen voor schonere en veiligere zeeën

Malta, 5 oktober 2017

EU geeft het voorbeeld met ambitieuze maatregelen voor schonere en veiligere zeeën

Op de [Our Ocean-conferentie](#) heeft de Europese Unie zich ertoe verbonden 36 concrete maatregelen te nemen voor gezondere, schonere en veiligere zeeën. De conferentie vindt op 5 en 6 oktober plaats in Malta en wordt georganiseerd door de EU. De maatregelen zijn goed voor ruim 550 miljoen euro en houden activiteiten over de hele wereld in. Hiermee onderstreept de EU dat ze vastbesloten is de toestand van de zeeën te verbeteren. Het is ook een positief signaal aan de rest van de wereld. Zowel regeringen als de particuliere sector worden aangespoord om de steeds groter wordende problemen aan te pakken, van plasticvervuiling en bedreigde mariene levensvormen tot de gevolgen van de klimaatverandering en criminele activiteiten op zee.

De 36 verbintenissen van de EU worden hieronder uitgebreid beschreven.

[Veiligheid op zee](#) vormt de basis voor de wereldhandel en de welvaart, maar er dreigen allerlei gevaren, van natuurrampen tot piraterij, smokkel en gewapende conflicten. Om onze oceanen veiliger te maken, heeft de Europese Unie het volgende aangekondigd:

- **37,5 miljoen euro** voor de maritieme beveiliging en de **bestrijding van piraterij langs de kust van Zuidoost-Afrika en in de Indische Oceaan**. Die middelen moeten worden besteed door vier regionale organisaties (IGAD, Comesa, EAC en IOC), in samenwerking met het UNODC, Interpol en de FAO. Het programma steunt initiatieven voor alternatieve bestaansmiddelen in door piraterij geplaagde kustgebieden van Somalië, onderzoekscapaciteit op nationaal en regionaal niveau, gevangenshervormingen, capaciteit op het gebied van vervolging en justitie, het ontwrichten van illegale financiële stromen, de bestrijding van witwassen en diverse andere maritieme taken, naast een regionaal mechanisme voor de coördinatie en uitwisseling van maritieme informatie.
- een investering van **vier miljoen euro** in het **programma voor satellietobservatie (Copernicus)** in 2017, om de agentschappen en de lidstaten van de EU te ondersteunen bij het toezicht op olieverontreiniging en grootschalige commerciële visserij (met inbegrip van de strijd tegen illegale, ongemelde en ongereguleerde visserij) in het **noordoostelijke deel van de Atlantische Oceaan, de Middellandse Zee, de Oostzee, de Noordzee, de Zwarte Zee, de Stille Oceaan en rond de Canarische Eilanden**. Copernicus zal ook nieuwe diensten introduceren ter ondersteuning van de rechtshandhaving en de veiligheid van de scheepvaart in ijsgebieden.
- meer **steun voor maritieme veiligheid** in de **Golf van Guinee**, onder meer via het interregionaal netwerk in de Golf van Guinee en twee nieuwe programma's: het steunprogramma voor geïntegreerde maritieme veiligheid in West-Afrika (**SWAIMS, 29 miljoen euro**) en het programma voor een betere beveiliging van de havens in West- en Centraal-Afrika (**8,5 miljoen euro**).
- **een miljoen euro** steun in 2017 voor de modernisering van de ICT-systemen van de **maritieme autoriteiten van de EU** en om de onderlinge samenwerking te bevorderen. Bovendien heeft de Europese Unie aangekondigd dat zij **80 000 euro** zal bijdragen voor het faciliteren van de samenwerking tussen **kustwachtautoriteiten** in Europa.
- in september 2017: de **lancering van een prototype van een toezichtsinstrument** dat schepen opspoorde om de omvang van de menselijke activiteiten op zee aan het licht te brengen. Het instrument "Search for Unidentified Maritime Objects" (SUMO) is software die automatisch gegevens van radarbeelden van satellieten analyseert om schepen met een lengte vanaf slechts een meter op te sporen, ook 's nachts of als het bewolkt is. Het SUMO-instrument is opensourcesoftware, om acceptatie door gebruikers en ontwikkelaars te bevorderen en internationale samenwerking te vergemakkelijken bij het in kaart brengen van scheepsroutes, het monitoren van de vaarintensiteit, het identificeren van verontreinigende schepen, de monitoring van visserijactiviteiten, het bestrijden van piraterij en smokkel en het controleren van de

zeegrenzen.

Vervuiling is een enorm probleem: elk jaar komt meer dan tien miljoen ton afval in zee terecht. In 2050 zouden onze oceanen meer plastic dan vis kunnen bevatten. De EU heeft daarom het volgende aangekondigd:

- de start van **WISE-Marine**, een informatieportaal over Europese waterkwesties voor het grote publiek en belanghebbenden, om een betere oceaangovernance en een op het ecosysteem gebaseerd beheer te bevorderen. Het platform zal de komende jaren verder worden uitgebreid en geïntegreerd.
- **twee miljoen euro** in 2017 om de lidstaten te ondersteunen bij de uitvoering van de **kaderrichtlijn mariene strategie** en nog eens **2,3 miljoen euro** om regionale en interregionale samenwerking op dat vlak te ondersteunen. Doel van de EU-wetgeving is in de wateren van de EU-lidstaten in 2020 een goede milieutoestand te bereiken en de hulpbronnen te beschermen waarvan de met het mariene milieu verband houdende economische en sociale activiteiten afhangen.
- **2,85 miljoen euro** voor de **preventie van mariene verontreiniging** en paraatheidsprojecten, en **2,5 miljoen euro** voor oefeningen in verband met mariene verontreiniging, als ondersteuning van en aanvulling op de grensoverschrijdende samenwerking tussen EU-landen en met geselecteerde buurlanden van de EU.
- tegen eind 2017: ontwerpmaatregelen om de **hoeveelheid kunststoffen die in het milieu terecht komt** te beperken, als onderdeel van de aangekondigde **kunststofstrategie**.
- in 2017: ontwerpmaatregelen om **lozingen te beperken van scheepsafval** en ladingresiduen in zee.

De waarde van de duurzame **blauwe economie** wordt momenteel op 1,3 biljoen euro geraamd en zou tegen 2030 verdubbelen. De EU voegde het thema dit jaar toe aan de agenda van de Our Ocean-conferentie met het oog op een sterkere synergie tussen duurzaam beheer van de oceanen en economische groei en werkgelegenheid in kustgemeenschappen over de hele wereld. Daarom heeft de EU het volgende aangekondigd:

- meer dan **250 miljoen euro** voor de financiering van **marien en maritiem onderzoek** in 2017. Dit omvat veertig miljoen euro steun voor koolstofarm en geavanceerd vervoer over water en meer dan dertig miljoen euro voor mariene energie. Bovendien heeft de EU aangekondigd dat zij twaalf miljoen euro steun zal reserveren voor twee nieuwe innovatieprojecten rond schoonmaakacties ter bestrijding van zwerfvuil en andere verontreinigende stoffen op zee. Tot slot heeft de Europese Unie aangekondigd dat zij het BlueMed-initiatief voor samenwerking inzake een gezonde, productieve en veerkrachtige Middellandse Zee door middel van wetenschap en onderzoek, met meer dan vijftig miljoen euro zal steunen.
- intensievere inzet voor de **alliantie voor onderzoek in de volledige Atlantische Oceaan**, door het stimuleren van nauwere samenwerkingsverbanden met Atlantische partners zoals Brazilië en Zuid-Afrika op het gebied van mariene wetenschap, marien onderzoek en mariene innovatie in het kader van de verklaring van Belém, en een toewijzing van meer dan **zestig miljoen euro** in 2018 en 2019 voor de verwezenlijking van dit doel. De EU zal in samenwerking met de VS en Canada ook voortgaan met de uitvoering van de grensverleggende **Verklaring van Galway over samenwerking inzake oceaanonderzoek**. De Europese Unie meldde dat in 2019 meer dan 500 onderzoeksteams in internationale consortia zullen werken aan de problemen waarmee de Atlantische Oceaan wordt geconfronteerd.
- een investeringsinitiatief van **14,5 miljoen euro** in 2017 om een duurzame **blauwe economie** in de Europese Unie te bevorderen. Ongeveer **acht miljoen euro** is bestemd voor starterspremies voor veelbelovende projecten in de opkomende sectoren van de blauwe economie in de EU. Met het oog op een beter toezicht op en een betere bestrijding van zwerfvuil op zee, zal nog eens **twee miljoen euro** worden uitgetrokken voor de ondersteuning van innovatieve technologieën voor toezicht op en/of bestrijding van zwerfvuil op zee in de wateren rond de Europese Unie. Daarnaast zal **drie miljoen euro** gaan naar het faciliteren van twinningprojecten in het Middellandse Zeebekken, onder meer tussen instellingen voor onderwijs en opleiding op maritiem gebied, bedrijven die actief zijn in de blauwe economie en lokale vissersgemeenschappen. Ten slotte moet **1,5 miljoen euro** worden toegewezen voor het herstel van mariene en kustecosystemen in de Middellandse Zee.
- de start van het **Pacific-European Union Marine Partnership (PEUMP)**, waaraan een bedrag van **45 miljoen euro** verbonden is. Zweden heeft aangekondigd dat het tien miljoen euro zal bijdragen. Doel van het programma is het duurzaam beheer en de duurzame ontwikkeling van visserijen te ondersteunen met het oog op voedselzekerheid en economische groei, en tegelijk de klimaatbestendigheid en de instandhouding van de mariene biodiversiteit te bevorderen.

- samen met de Intergouvernementele Oceanografische Commissie van de Unesco (IOC-Unesco) werk maken van **snellere wereldwijde procedures voor maritieme/mariene ruimtelijke planning**, zoals afgesproken op 24 maart 2017. Maritieme ruimtelijke planning (MRP) gaat over grenzen en sectoren heen en moet garanderen dat de menselijke activiteiten op zee efficiënt, veilig en duurzaam plaatsvinden. Voortbouwend op de gezamenlijke routekaart zal de EU een subsidie van **1,4 miljoen euro** aan IOC-Unesco verstrekken voor de **ontwikkeling van internationale richtsnoeren** voor MRP. In dat kader zullen begin 2018 **twee MRP-proefprojecten** van start gaan: een in de **Middellandse Zee** en een in het **zuidelijke deel van de Stille Oceaan**. Daarnaast zal een **internationaal forum** voor MRP worden opgericht om de besprekingen over de wijze waarop MRP, inclusief sectoroverschrijdende acties, wereldwijd moet worden toegepast, vlotter te laten verlopen. De eerste workshop zal plaatsvinden in het voorjaar van 2018.
- een investering van **23 miljoen euro** in de monitoringdienst voor het mariene milieu van het programma voor **satellietobservatie** (Copernicus) in 2017 en 2018. De dienst houdt zich voornamelijk bezig met klimaatverandering, visserij en de bescherming van het mariene milieu. Voorts werd aangekondigd dat Copernicus voor het eerst indicatoren voor de observatie van de oceanen zal opstellen, onder meer op het gebied van biochemie. Die indicatoren, die van belang zijn voor het meten van de gezondheid van de oceanen, zullen worden bekendgemaakt in het verslag over de toestand van de oceanen dat eind 2018 online beschikbaar zal zijn.
- de verbintenis om verder te werken aan **partnerschapsovereenkomsten inzake duurzame visserij** met kuststaten. Die overeenkomsten helpen landen reeds bij de ontwikkeling van duurzame visserijen, het effectieve beheer van de monitoring- en controlesystemen en de strijd tegen IOO-visserij. Voor de nieuwe generatie overeenkomsten zal een geïntegreerdere aanpak worden gehanteerd, met inbegrip van de bevordering van een duurzame blauwe economie en van investeringen in de visserijsector. Met deze nieuwe aanpak moeten de partnerlanden op duurzame wijze meer verdienen aan de oceaaneconomie.
- **8,5 miljoen euro** voor het behoud van de **biodiversiteit** in zee en in kustgebieden in het **Caribische Zeebekken**, ten voordele van gemeenschappen die van deze ecosystemen afhankelijk zijn. Die actie is in het bijzonder gericht op natuurgebieden die worden bedreigd door verkeerd gebruik, overexploitatie, verontreiniging en de gevolgen van de klimaatverandering.
- bijna **zes miljoen euro** om projecten in EU-landen te ondersteunen voor grensoverschrijdende samenwerking inzake **maritieme ruimtelijke planning**. Maritieme ruimtelijke planning gaat over grenzen en sectoren heen en moet garanderen dat menselijke activiteiten op zee efficiënt, veilig en duurzaam plaatsvinden.
- financiering voor het testen van de **eerste centrales voor golf- en getijdenenergie** in Europa door in 2017 **1,5 miljoen euro** uit te trekken ter ondersteuning van overheden en projectontwikkelaars die zich met milieumonitoring bezighouden.
- het voornemen om het **proefproject Blue Science Cloud** te ontwikkelen, met als doel de toegang tot en het beheer en het gebruik van **mariene gegevens** te moderniseren, zodat grote hoeveelheden verschillende mariene en maritieme gegevens beter kunnen worden verwerkt met behulp van cloudtechnologie. Voorts is Blue Cloud bedoeld om de samenwerking tussen Europese wetenschappers en hun internationale partners verder te stimuleren. Cloudtechnologie kan de mondiale en regionale oceaanaarnemingen en -voorspellingen verbeteren, zoals gestimuleerd in het kader van het "Future of the Sea and Oceans"-initiatief van de G7, en als onderdeel van de wereldwijde inspanningen om een beter wereldwijd systeem van systemen voor aardobservatie (GEOSS) uit te bouwen.
- ten minste **een miljoen euro** ter ondersteuning van het **Global Fisheries Programme van de Wereldbank (PROFISH)**. Doel van dat programma is de verbetering van milieuduurzaamheid, menselijk welzijn en economische prestaties in de wereldwijde visserij en aquacultuur, met de nadruk op het welzijn van de armen in gemeenschappen in ontwikkelingslanden die van visserij en visteelt leven.

De [klimaatverandering](#) heeft zeer directe gevolgen voor de oceanen. De stijging van de zeespiegel en de verzuring zijn het meest verontrustend. De Europese Unie heeft daarom het volgende aangekondigd:

- een project van **tien miljoen euro** in samenwerking met de Internationale Maritieme Organisatie (IMO) voor de beperking van de klimaatverandering in de **zeescheepvaartsector**. Dat project moet leiden tot de oprichting vijf centra voor samenwerking inzake maritieme technologie, één in elk van de doelregio's (**Afrika, Azië, het Caribisch gebied, Latijns-Amerika en de Stille Oceaan**), waardoor een mondiaal netwerk tot stand wordt gebracht. De taak van het netwerk is ervoor te zorgen dat ontwikkelingslanden in deze regio's maatregelen voor energie-efficiëntie in het zeevervoer kunnen ontwikkelen.

- **1,5 miljoen euro** om de roeuitstoot in het **Noordpoolgebied** terug te dringen. Dat project dient ter versterking van de internationale samenwerking voor de bescherming van het Noordpoolmilieu.
- **600 000 euro** in de komende twee jaar voor een geïntegreerd project inzake het **Noordpoolgebied**, gericht op de drie prioritaire gebieden van het EU-beleid inzake het Noordpoolgebied: klimaatverandering en bescherming van het milieu in het Noordpoolgebied, duurzame ontwikkeling in en rond het Noordpoolgebied en internationale samenwerking op het gebied van Arctische aangelegenheden.

Bescherming van het mariene milieu: Volgens een VN-doelstelling moet in 2020 wereldwijd 10 % van de zeeën en kusten wettelijk beschermd zijn. Maar momenteel is dat minder dan 5 % en de handhavingsgraad ligt nog lager. De Europese Unie heeft daarom het volgende aangekondigd:

- **tegen eind 2017 geen plastic bekertjes voor eenmalig gebruik meer** in de drinkfontein en verkoopautomaten in de gebouwen van de Europese Commissie in Brussel*. De Commissie heeft ook beloofd dat zij op de Our Ocean-conferentie in 2018 verslag zal uitbrengen over alle inspanningen die zij levert om het gebruik van andere plastic voorwerpen voor eenmalig gebruik verder te verminderen in haar gebouwen en tijdens evenementen. Het gaat onder meer om een betere plaatsing van groene overheidsopdrachten, een beperking van het aantal plastic voorwerpen voor eenmalig gebruik in kantines en cafetaria's, het stimuleren van het gebruik van kraanwater, de start van een bewustmakingscampagne voor het personeel over het beperken, sorteren en recyclen van afval en het vergroenen van evenementen van de Commissie.
- **twintig miljoen euro** om het beheer te ondersteunen van **beschermd mariene gebieden in landen in Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan** via BIOPAMA II (programma voor biodiversiteit en het beheer van beschermde gebieden).
- samen met Duitsland: steun voor de oprichting, uiterlijk in 2020, van een sector- en grensoverschrijdend **multistakeholderplatform voor regionale oceaangovernance**. Dat platform zal worden ontwikkeld in het kader van het Partnership for Regional Ocean Governance (PROG), waartoe in 2015 de aanzet is gegeven door het Milieuprogramma van de Verenigde Naties (UNEP), het Institute for Advanced Sustainability Studies (IASS), het Institut du Développement durable et des relations internationales (IDDRI) en de Think Tank for Sustainability (TMG). Duitsland heeft de ontwikkeling van het platform aangekondigd als een vrijwillige verbintenis naar aanleiding van de VN-Oceaanconferentie voor de uitvoering van duurzame-ontwikkelingsdoelstelling 14 (5-9 juni 2017). Het PROG-forum zal nieuwe kennis verstrekken over geïntegreerde oceaangovernance op drie verschillende niveaus: 1) binnen regio's, 2) tussen regio's en 3) tussen het regionale en mondiale niveau. Voortbouwend op een samenwerkingsproces met internationale partners in 2018 zullen de Europese Unie en Duitsland in 2019 de eerste vergadering organiseren.
- **1,5 miljoen euro** voor de analyse van ecosystemen en economische activiteit op de **Midden-Atlantische Rug en de Rio Grande-rug**, om bij te dragen tot de afbakening van een samenhangend geheel van gebieden met bijzonder ecologisch belang.
- het voornemen om de Algemene Visserijcommissie voor de Middellandse Zee te ondersteunen bij de totstandbrenging van een **voor de visserij beperkt gebied van ten minste 2 700 km²**, om demersale bestanden te beschermen in de habitat die wordt erkend als essentieel kraam- en paaigebied voor een aantal mariene soorten buiten de territoriale wateren van Italië en Kroatië in het **Jabuka Pit/Pomo Pit-gebied van de Adriatische Zee**. Over de totstandbrenging van het voor de visserij beperkt gebied Jabuka Pit/Pomo Pit zal een besluit worden genomen op de jaarvergadering van de Algemene Visserijcommissie voor de Middellandse Zee (GFCM) van 16 tot en met 19 oktober 2017.

Duurzame visserij is een eerste vereiste voor verdere toegang tot voldoende en voedzame visserijproducten voor de volgende generaties. Om wereldwijd duurzame visserij te waarborgen, heeft de EU het volgende aangekondigd:

- **vijftien miljoen euro** in het kader van het PESCAO-programma voor een beter regionaal visserijbestuur in **westelijk Afrika**, met als doel een regionaal visserijbeleid te ontwikkelen waarbij wordt voorzien in regionale coördinatie ter bestrijding van illegale, ongemelde en ongereguleerde visserij (IOO-visserij) en wordt gezorgd voor beter visstandbeheer op regionaal niveau.
- **5,7 miljoen euro** in 2017 ter ondersteuning van de werkzaamheden van de Voedsel- en Landbouworganisatie van de VN (FAO) en de Algemene Visserijcommissie voor de Middellandse Zee (GFCM) voor het verduurzamen van de visbestanden in de **Middellandse Zee**. Dit sluit aan op de **Medfish4Ever-verklaring** van 30 maart 2017, een tienjarige toezegging om de visbestanden van de Middellandse Zee te redden en de ecologische en economische rijkdom van de regio te

beschermen.

- ten minste **een miljoen euro** in 2017 voor het wereldwijde programma van de FAO ter ondersteuning van de uitvoering van de belangrijke **overeenkomst inzake havenstaatmaatregelen** om illegale, ongemelde en ongereguleerde visserij te voorkomen, tegen te gaan en te beëindigen. Het programma voorziet in politieke, juridische en technische assistentie en capaciteitsopbouw om de uitvoering van de overeenkomst te verbeteren. Bovendien heeft de EU aangekondigd dat zij de internationale conferentie zal organiseren tijdens welke de overeenkomst inzake havenstaatmaatregelen in 2020 zal worden beoordeeld en geëvalueerd. Ten slotte heeft de EU aangekondigd dat zij in 2017 **225 000 euro** zal bijdragen aan de FAO voor het opstellen van een **mondiaal register** voor de **inschrijving van vissersvaartuigen**, koelschepen en bevoorradingsschepen in de hele wereld.
- nieuwe regels die naar verwachting eind 2017 in werking zullen treden om de **externe vissersvloeden** beter en duurzamer te beheren. De nieuwe regels zullen de Europese Unie in staat stellen haar vloot beter te monitoren en te controleren en de problemen van omvlaggen en charteren doeltreffend aan te pakken, en zodoende de inspanningen ter bestrijding van IOO-visserij op te voeren.
- de verbintenis om tijdens de 11e Ministeriële Conferentie van de WTO in december 2017 in Buenos Aires een **multilaterale overeenkomst over subsidiëring van de visserij** te bereiken. Met dit doel voor ogen heeft de EU in juli 2017 bij de Wereldhandelsorganisatie een gewijzigd voorstel ingediend om bepaalde vormen van visserijsubsidies te verbieden die bijdragen tot overcapaciteit en overbevissing, om **subsidies af te schaffen** die bijdragen tot illegale, ongemelde en niet-gereguleerde visserij en om geen nieuwe soortgelijke subsidies meer te introduceren. Het voorstel, dat uitvoering moet geven aan duurzame-ontwikkelingsdoelstelling 14.6, bevat ook bepalingen inzake verbeterde transparantie en richtsnoeren over de speciale en gedifferentieerde behandeling van ontwikkelingslanden en minst ontwikkelde landen. De EU zal voorts alles in het werk te stellen om deze overeenkomst te bevorderen en gedurende de hele onderhandelings- en uitvoeringsfase te ondersteunen.

Meer informatie

[Website van Our Ocean](#)

Livestream van de Our Ocean-conferentie (in het Engels, Frans, Spaans, Chinees, Russisch en Arabisch)

Livestream van de persconferentie van de EU in Malta (vrijdag 6 oktober om 14 uur Belgische en Nederlandse tijd)

*Bijgewerkt op 6.10.2017 om 13 u. met de precieze verbintenis.

MEMO/17/3588

Contactpersoon voor de pers:

[Enrico BRIVIO](#) (+32 2 295 61 72)

[Iris PETA](#) (+32 2 299 33 21)

[Adam KAZNOWSKI](#) (+ 32 2 298 93 59)

[Tim McPHIE](#) (+ 32 2 295 86 02)

Voor het publiek: [Europe Direct](#) per telefoon [00 800 67 89 10 11](#) of [e-mail](#)